



CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

CAMERA DE CONTURI NEAMȚ

Piatra Neamț, Str. Petru Movilă nr.115, Cod 610094
Telefon: +(40) 233.219.599; Fax: +(40) 233.216.549
Website: www.curteadeconturi.ro, E-mail: ccneamt@rcc.ro

RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2016

la nivelul județului NEAMȚ

I. Prezentare generală

1. Sfera și competențele de activitate

Curtea de Conturi, în conformitate cu prevederile art. 140 din Constituție, exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, punând la dispoziția Parlamentului, și respectiv unităților administrativ teritoriale, rapoarte privind utilizarea și administrarea performantă a acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Prin activitatea sa, Curtea de Conturi urmărește promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea fondurilor publice și îmbunătățirea continuă a funcționării mecanismelor de control intern de gestiune și de audit public intern la nivelul ordonatorilor de credite și a celorlalte entități care intră în competența sa.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom, iar funcția de control se realizează prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Potrivit legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi este singura instituție competentă să certifice acuratețea și veridicitatea datelor cuprinse în situațiile financiare, asigurându-se că:

- situațiile financiare ale instituțiilor/autorităților verificate sunt întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată.
- modul de administrare a patrimoniului și execuția bugetului de venituri și cheltuieli sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a instituțiilor/autorităților verificate;

Camera de Conturi Neamț, ca structură teritorială a Curții de Conturi a României, își desfășoară activitatea în baza prevederilor Legii nr. 94/1992, republicată cu modificările și completările ulterioare, ale regulamentelor și normelor emise de Curtea de Conturi a României.

Misiunile de audit financiar și acțiunile de control tematic pe care le-a desfășurat Camera de Conturi Neamț, au avut menirea de verificare a modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale bugetelor locale, precum și a modului de gestionare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Principalele obiective ale activității Camerei de Conturi Neamț la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost:

- urmărirea modului de realizare a veniturilor bugetare;
- respectarea procedurilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;

- organizarea și ținerea la zi a contabilității și evidenței patrimoniului public și privat;
- derularea programelor de achiziții publice;
- finanțarea programelor de investiții publice;
- organizarea sistemelor de control și audit intern; controlul arieratelor și plăților restante.

Prezentul raport a fost elaborat în temeiul prevederilor art.40 din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și este destinat utilizatorilor (autorități ale administrației publice deliberative ale unităților administrativ – teritoriale, mass media și publicul larg) interesați de modul în care se utilizează banul public.

Raportul reprezintă o sinteză a constatărilor, concluziilor și recomandărilor cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate, consemnate în actele de control/audit întocmite de auditorii publici externi din cadrul Camerei de Conturi Neamț, în limita competențelor stabilite prin Legea nr.94/1992, la ordonatorii principali și terțari de credite bugetare, finanțați din bugetele locale ale județului Neamț, precum și la operatorii economici, regii autonome și societăți comerciale, cu capital integral sau majoritar al unităților administrativ-teritoriale ale județului.

2. Domeniul supus auditării

Bugetul general pe ansamblul județului Neamț, cuprinde totalitatea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului (bugetul propriu); bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale; bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii; bugetelor împrumuturilor externe și interne; bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Potrivit datelor centralizate de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași – Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Județului Neamț, în sinteză, veniturile și cheltuielile elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale din județul Neamț, pentru exercițiul bugetar al anului 2016, în sinteză, se prezintă astfel:

	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	mii lei Excedent/ Deficit
1. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor	1.273.835	1.235.014	38.821
2. Bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii	266.548	265.458	1.090
3. Bugetele creditelor externe	0	0	0
4. Bugetele creditelor interne		2.207	- 2.207
5. Bugetele fondurilor externe nerambursabile	1.163	1.384	- 221

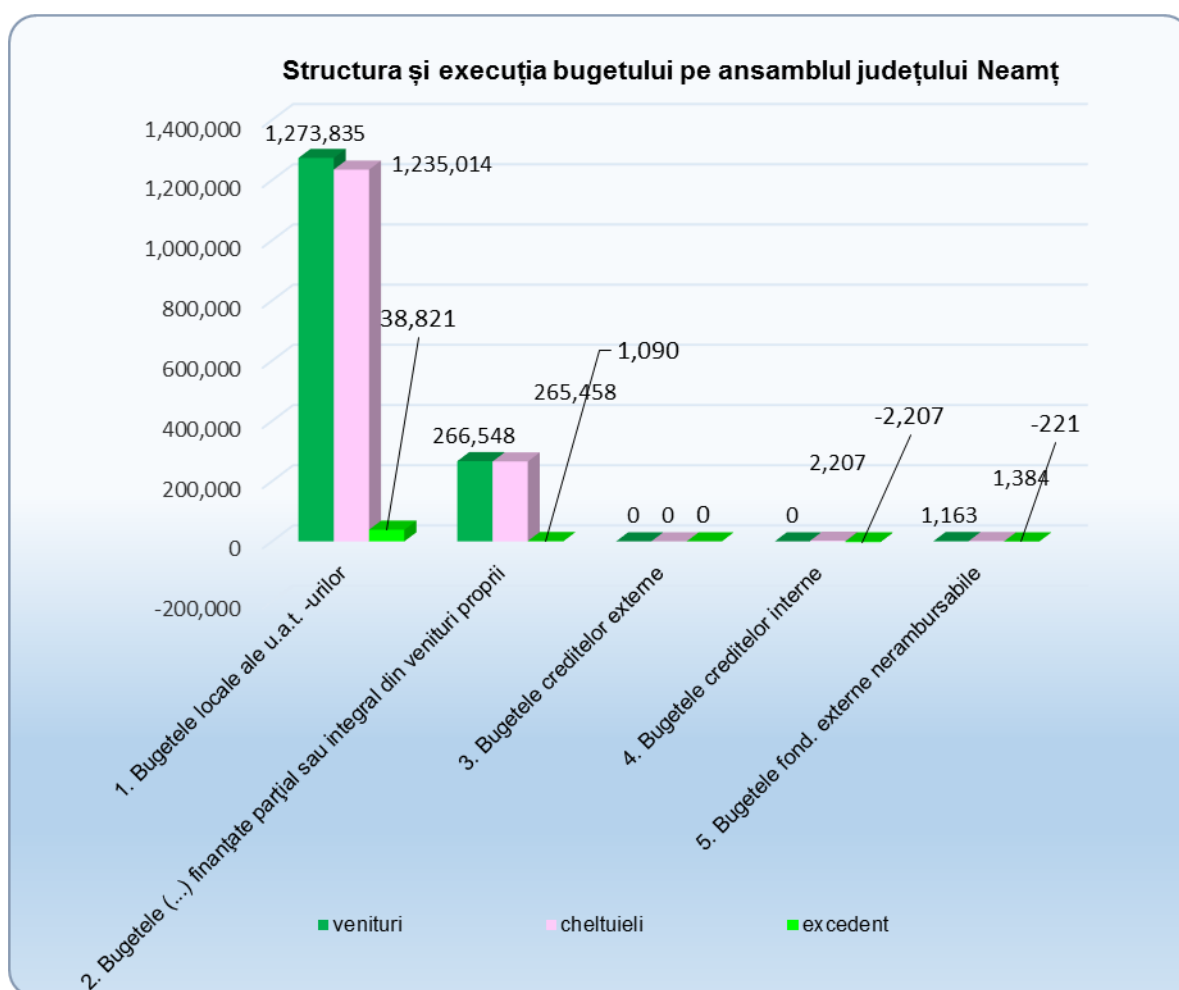
Tabelul nr.1 – Structura execuției bugetului pe ansamblul județului Neamț pe anul 2016

Analizând datele prezentate rezultă că, la nivelul bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipiu și județ), au fost încasate venituri în sumă de 1.273.835 mii lei și au fost efectuate plăți în sumă de 1.235.014 mii lei, înregistrându-se un excedent bugetar în sumă de 38.821 mii lei.

Entitățile finanțate din bugetele instituțiilor publice și din venituri proprii, au înregistrat venituri în sumă de 266.548 mii lei și cheltuieli în sumă de 265.458 mii lei, rezultând un excedent de 1.090 mii lei. Din Bugetul creditelor interne, în anul 2016, s-au efectuat cheltuieli în sumă de 2.207 mii lei, reprezentând creditele contractate de entități de la bănci comerciale sau trezorerie, iar bugetul fondurilor externe nerambursabile înregistrează, în anul 2016, venituri în sumă de 1.163 mii lei și cheltuieli în sumă de 1.384 mii lei.

În totalul bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale la nivelul județului Neamț, ponderea este deținută de bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului, respectiv, 82,6% la venituri și 82,1% la cheltuieli, iar bugetele instituțiilor publice și

activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii au o pondere în total buget centralizat de 17,4% pentru venituri și 17,9% pentru cheltuieli.



Graficul nr.1- Structura execuției bugetului pe ansamblul județului Neamț în anul 2016

În exercițiul bugetar 2016 nu au fost contractate credite externe sau interne. Pentru creditele interne contractate în anii anteriori, tragerile de sume s-au efectuat în perioadele anterioare, iar în exercițiul bugetar raportat s-au efectuat doar plăți, reprezentând rambursări de rate și dobânzi în sumă de 2.207 mii lei. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului Neamț, au înregistrat un excedent bugetar în sumă de 38.821 mii lei, rezultat din efectuarea unor cheltuieli sub nivelul veniturilor încasate.

Comparativ cu execuția bugetară a anului precedent, în anul 2016 s-au înregistrat creșteri ale veniturilor și cheltuielilor (plăților), astfel: Veniturile bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale au crescut cu 9,4%, de la 1.204.922 mii lei în anul 2015, la 1.273.835 mii lei în anul 2016, iar cheltuielile au crescut cu 5,2%, respectiv de la 1.174.140 mii lei, la 1.235.014 mii lei; Veniturile bugetelor instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii au crescut cu 7,7%, de la 247.317 mii lei, la 266.548 mii lei, iar cheltuielile au crescut cu 9,2%, de la 243.017 mii lei, la 265.458 mii lei; Bugetele creditelor interne relevă faptul că în anul 2016 nu au fost contractate credite noi, iar plățile raportate din astfel de surse au înregistrat o scădere cu 63 %, de la 13.889 mii lei, în anul precedent, la 2.207 mii lei, în anul 2016. Bugetele fondurilor externe nerambursabile nu au modificări semnificative față de anul 2015, la partea de venituri au crescut de la 1.113 mii lei la 1.163 mii lei și la partea de cheltuieli, de la 828 mii lei la 1.384 mii lei în anul 2016.

Potrivit datelor centralizate și furnizate de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Neamț, situația sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, pe ansamblul județului Neamț la data de 31.12.2016, se prezintă astfel:

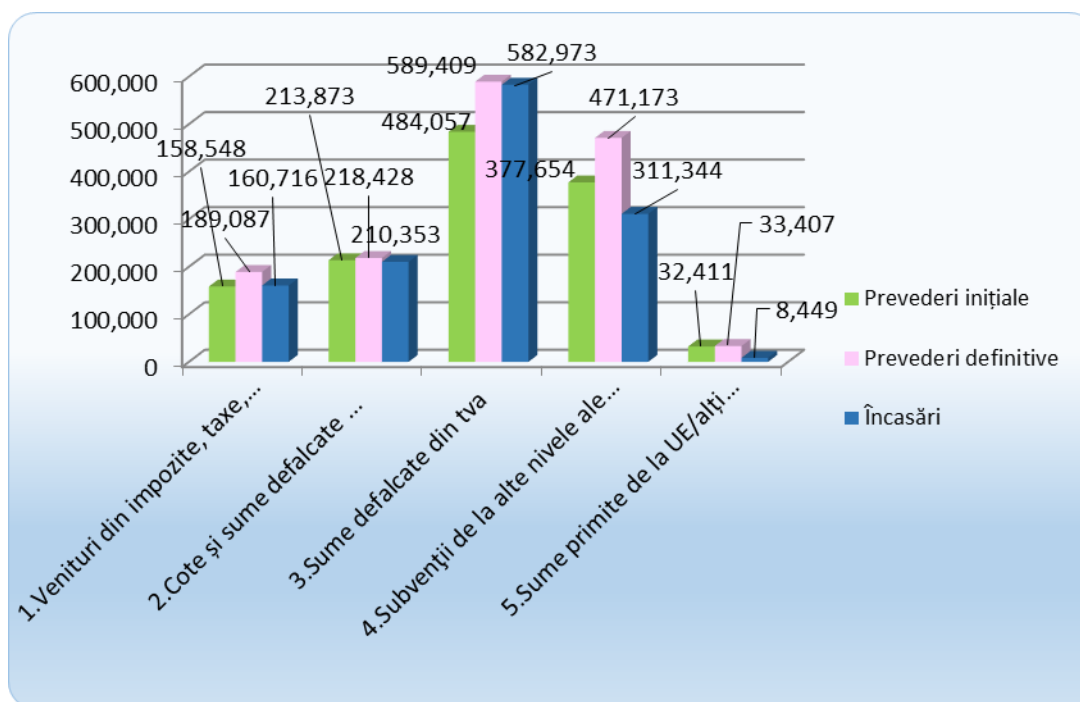
a) Veniturile bugetelor locale

Veniturile bugetului local pe ansamblul județului, cuprinzând totalitatea veniturilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și bugetul propriu al județului Neamț pentru anul 2016, sunt structurate astfel:

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări	% încasări din prevederi inițiale	% încasări din prevederi definitive
1.Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	158.548	189.087	160.716	101,4	85,0
2.Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	213.873	218.428	210.353	98,4	96,3
3.Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	484.057	589.409	582.973	120,4	99,0
4.Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	377.654	471.173	311.344	82,4	66,0
5.Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	32.411	33.407	8.449	26,0	25,3
VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	1.266.543	1.501.504	1.273.835	100,6	85,0

mii lei

Tabel nr.2 – Execuția veniturilor bugetelor locale pe anul 2016



Grafic nr.2 – Execuția veniturilor bugetelor locale pe anul 2016

Din datele prezentate în tabelul sinoptic și graficul anterior se observă că prevederile bugetare anuale definitive la venituri au însumat 1.501.504 mii lei, iar încasările realizate au fost de 1.273.835 mii lei - reprezentând 85% din prevederi, ceea ce în cifre absolute reprezintă o nerealizare a veniturilor previzionate în sumă de 227.669 mii lei.

Situația realizării veniturilor rezultată din conturile de execuție bugetară încheiate, de către unitățile administrativ teritoriale ale județului Neamț, în ultimii trei ani, se prezintă astfel:

mii lei

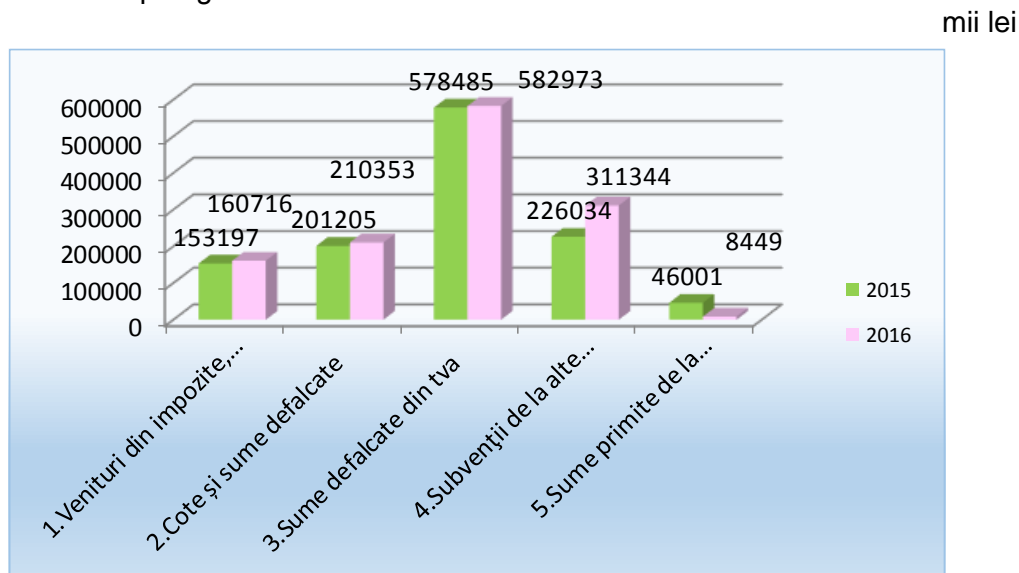
Nr. crt.	Explicație	Venituri		
		2014	2015	2016

1	Prevederi bugetare inițiale	1.004.812	998.892	1.266.543
2	Prevederi bugetare definitive	1.252.188	1.427.506	1.501.504
3	Încasări	1.090.321	1.204.922	1.273.835
4	% încasări din prevederi definitive	87,10	84,41	85

Tabel nr.3 – Execuția veniturilor bugetelor locale în perioada 2014-2016

Trebuie remarcat faptul că, față de anul bugetar anterior, în anul 2016 veniturile totale încasate au crescut cu 5,7%, creșterea fiind în cifre absolute de 68.913 mii lei. Semnificativă este creșterea veniturilor cu 37,7% față de anul 2015 a veniturilor de la categorii "Subvenții de la alte nivele ale administrației publice". Creșterea a fost și pentru categoriile: "Cote și sume defalcate din impozitul pe venit" cu 4,5% față de anul 2015, "Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri" cu 4,9% față de anul bugetar anterior. Concomitent au scăzut veniturile din "Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări", cu 18,4% față de anul precedent.

Structura veniturilor încasate la bugetul local al județului Neamț în perioada 2015 - 2016, este reprezentată prin graficul următor:



Grafic nr.3 – Structura veniturilor bugetului local în perioada 2015 - 2016

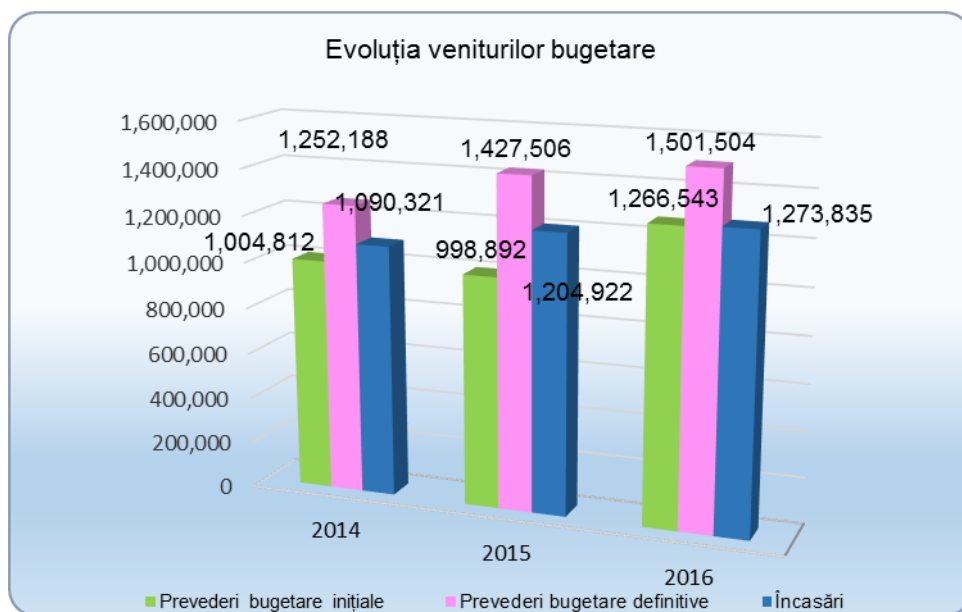
Se poate concluziona că aportul propriu al comunităților locale la acoperirea necesarului de fonduri, nu se situează încă la nivelul resurselor locale posibil a se realiza printr-o stabilire și colectare corectă a veniturilor din impozite și taxe locale, precum și printr-o administrare eficientă a patrimoniului propriu, astfel că, funcționarea administrației locale este susținută prin sumele alocate de la bugetul de stat prin redistribuire, pentru echilibrarea bugetelor locale. Gradul de colectare a veniturilor la bugetul local afectează în special volumul cheltuielilor bugetare, angajate în mod legal, direcționate pentru realizarea atribuțiilor, scopului și obiectivelor unităților administrativ-teritoriale, inclusiv dezvoltarea infrastructurii locale. De asemenea colectarea defectuoasă a veniturilor are implicații asupra arieratelor înregistrate față de furnizorii de servicii, lucrări și bunuri.

Se constată că veniturile bugetare la care autoritățile publice locale au atribuții și competențe privind colectarea lor (venituri din impozite, taxe și alte venituri), care însumează 160.716 mii lei, reprezintă 12,6% din veniturile bugetului general centralizat, și au fost încasate în proporție de 85% față de prevederile definitive.

Pe de altă parte, veniturile bugetului general constituite din viramente de la bugetul de stat și alte bugete (cote și sume defalcate din impozitul pe venit, sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată și subvențiile primite), care însumează 1.104.670 mii lei, reprezintă 86,7% din execuția veniturilor, și au fost realizate în proporție de 86,3%.

În privința sumelor primite de la UE și alți donatori în contul plăților efectuate și a prefinanțării, acestea au fost de numai 8.449 mii lei, reprezentând 25,3% față de nivelul prevăzut în bugetul definitiv, ceea ce denotă un grad scăzut de absorbție al acestor finanțări.

Referitor la realizarea veniturilor bugetare, se remarcă o evoluție crescătoare a încasărilor în mărime absolută de la 1.090.321 mii lei venituri încasate în 2014 până la 1.273.835 mii lei venituri încasate în anul 2016.



Grafic nr.4 – Evoluția veniturilor bugetare în perioada 2014-2016

a) Cheltuielile bugetelor locale

Structurate potrivit clasificăției economice, cheltuielile bugetului local pe ansamblul județului Neamț în anul 2016, se prezintă astfel:

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% plăți din prevederi inițiale	% plăți din prevederi definitive
1.Cheltuieli de personal	415.355	460.663	447.476	107,7	97,1
2.Bunuri și servicii	210.239	265.220	221.687	105,4	83,6
3. Dobânzi	17.140	14.241	13.854	80,8	97,3
4. Subvenții	6.324	6.600	6.600	104,4	100,0
5. Fonduri de rezervă	2.414	1.882	0	0	0
6. Transferuri între unități ale administrației publice	27.331	37.747	33.863	123,9	89,7
7. Alte transferuri	4.208	9.397	8.412	199,9	89,5
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	37.326	41.299	9.731	26,0	23,6
9. Asistență socială	124.700	143.085	134.011	107,5	93,6
10. Alte cheltuieli	29.858	35.850	33.629	112,6	93,8
11.Cheltuieli de capital	414.254	532.612	300.579	72,6	56,4
12. Operațiuni financiare	25.380	25.266	25.171	99,2	99,6
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	0	0	0
14. Rezerve	19.292	0	0	0	0
CHELTUIELI-TOTAL (1+...+13)	1.333.821	1.573.862	1.235.014	92,6	78,5

Tabel nr.4 – Execuția cheltuielilor bugetelor locale prezentate în structura economica

O succintă analiză a datelor prezentate în tabelul sinoptic de mai sus, reflectă faptul că totalul plăților efectuate pe ansamblul județului în exercițiul bugetar 2016, în sumă de 1.235.014 mii lei, reprezintă 78,5% din prevederile definitive ale bugetului local.

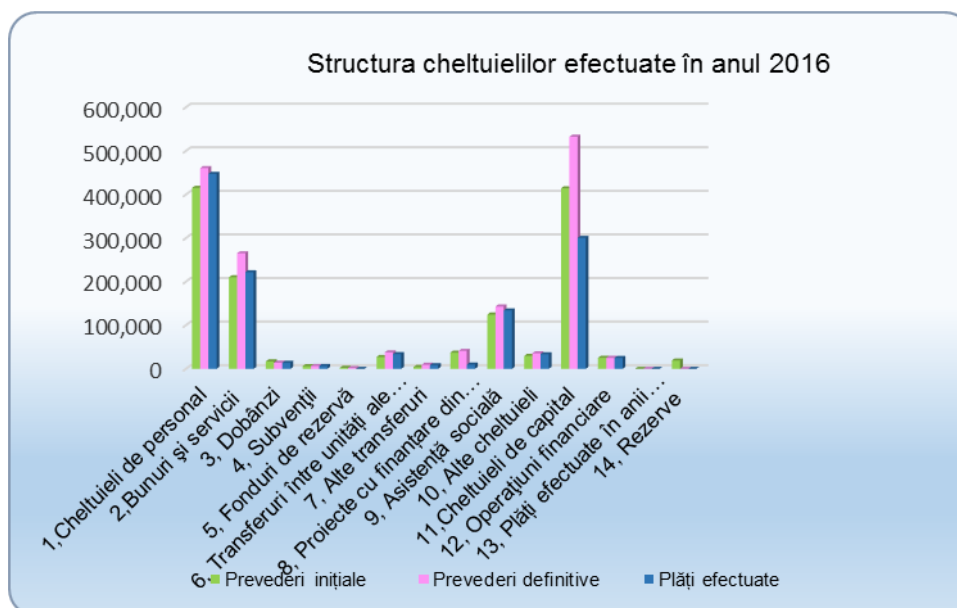
Un grad de realizare scăzut s-a constatat la cheltuieli de capital – 56,4% și la Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile – 23,6%.

La limita superioară de realizare față de prevederile definitive se situează cheltuielile cu operațiuni financiare 99,2%, cheltuielile cu subvenții - 100%, plata de dobânzi 97,3%, cheltuieli de personal – 97,1% și cheltuieli cu asistența socială 93,6%.

Comparativ cu anul bugetar 2015, se evidențiază faptul că în anul 2016 s-au înregistrat creșteri la unele categorii de cheltuieli, astfel:

- Cheltuielile de personal au crescut cu 4,2%, de la 429.107 mii lei, la 447.476 mii lei, pe fondul majorării salariilor pentru unele categorii de personal, precum și datorită restituirii unor drepturi de natură salarială câștigate în instanțe;
- Cheltuielile de capital au crescut semnificativ cu 27%, de la 219.410 mii lei în anul 2015, la 300.579 mii lei, în anul 2016;
- Cheltuieli cu bunuri și servicii au rămas sensibil la fel cu cele din anul precedent crescând doar cu 0,7%, de la 220.055 mii lei în anul 2015, la 221.687 mii lei, în anul 2016.
- Concomitent, s-au înregistrat scăderi ale unor cheltuieli, cele mai semnificative fiind înregistrate la cheltuielile pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile care au scăzut, în cifre absolute, de la 67.109 mii lei în 2015, la 9.731 mii lei în 2016, descreșterea fiind de 85,5% față de anul 2015.

Nerealizarea cheltuielilor a fost determinată în principal de nerealizarea veniturilor cât și de o fundamentare nerealistă a necesarului de fonduri la pentru unele capitole bugetare. O altă cauză este reprezentată și de existența unor deficiențe în managementul administrării resurselor financiare locale, concretizate în incapacitatea de absorbție a unor sume din fondurile externe nerambursabile, ceea ce a condus la neasigurarea surselor de finanțare necesare la un nivel corespunzător.



Graficul nr. 5 Structura cheltuielilor efectuate în anul 2016:

II. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul județului

Programul de activitate al Camerei de Conturi Neamț pe anul 2017, aprobat de Plenul Curții de Conturi, a vizat un număr de 32 de acțiuni la nivel local, din care: 28 acțiuni de audit financiar și 4 acțiuni de audit de conformitate.

Până la data întocmirii raportului au fost finalizate un număr de 27 de acțiuni: 25 acțiuni de audit financiar și 2 acțiuni de audit de conformitate privind „Controlul legalității contractării

sau garantării, precum și utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile” desfășurate la UATC Borca și UATC Poiana Teiului.

Se află în procedura de valorificare 5 acțiuni din care, 3 acțiuni de audit financiar și 2 acțiuni de control (la Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț și la un operator economic de interes local).

1. Informații privind actele încheiate în urma acțiunilor de audit/control

Ca urmare a acțiunilor de audit/control, au fost întocmite:

- un număr de 27 acte de control/audit: 25 rapoarte de audit, 2 rapoarte de control,
- 50 note de constatare și
- 25 procese-verbale de constatare.

Pentru valorificarea abaterilor, care nu au fost remediate în timpul controlului/ auditului, au fost emise un număr de 15 decizii, prin care s-au dispus 268 de măsuri.

Totodată, în anul 2016 au fost efectuate un număr de 30 acțiuni distincte de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii.

În urma desfășurării acțiunilor de audit financiar în anul 2017, nu s-a acordat nici un certificat de conformitate, din cauza faptului că situațiile financiare auditate nu au fost întocmite și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și nu oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative.

În cadrul misiunilor de audit financiar desfășurate la ordonatorii principali de credite de la unitățile administrativ teritoriale, s-au avut în vedere situațiile financiare consolidate, atât cele întocmite pentru activitatea proprie, cât și cele întocmite de ordonatorii terțieri de credite din subordinea ordonatorului principal, conform prevederilor pct. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat de Plenul Curții de Conturi prin Hotărârea nr. 155 din 24.07.2014.

	Total	Audit financiar	din care: Audit de conformitate	Audit al performanței
1.Număr acțiuni desfășurate	27	25	2	-
2.Certificate de conformitate	-	-	-	-
3.Rapoarte de control/audit	27	25	2	-
4.Procese verbale de constatare	25	25	-	-
5.Note de constatare	50	50	-	-
6.Decizii emise	15	13	2	-
7.Măsuri dispuse prin decizii	268	265	3	-

2. Informații privind categoriile de entități verificate la nivelul județului

Pentru realizarea acțiunilor de audit financiar și control efectuate în anul 2017 au fost supuse verificării un număr de 81 entități publice de interes local (inclusiv ordonatori terțieri de credite finanțati din bugetul local), ceea ce reprezintă 32% din totalul de 252 entități existente în aria de competență a Camerei de Conturi Neamț.

Situația entităților administrației publice locale care au fost auditate/verificate în anul 2017 de către Camera de Conturi Neamț, pentru exercițiul bugetar al anului 2016, din totalul celor existente este prezentată în tabelul următor:

Categoriile de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități existente	Entități verificate	%
1.Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	252	81	32
1.1. ordonatori principali de credite, din care:	84	30	36
- consilii județene	1	1	100

- municipii	2	2	100
- orașe	3	-	-
- comune	78	27*	35
1.2. ordonatori secundari de credite	1	-	-
1.3. ordonatori terțiari de credite, din care:	167	51	31
- verificați prin acțiuni distinctă	x	1**	x
- verificați odată cu ordonatorul principal de credite	x	50	x
2. Regii autonome de interes local	-	-	-
3. Societăți comerciale de interes local	22	1***	5
4. Alte entități	4	-	-
TOTAL	278	82	29

*UATC Grumăzești, UATC Tarcău, UATC Boghicea (acțiuni în desfășurare)

** Spitalul Județean de Urgență Neamț (acțiune în desfășurare)

*** SC Publiserv SA Piatra Neamț (acțiune în desfășurare)

Din totalul de 82 entități auditate/verificate ai căror conducători au calitatea de ordonatori de credite, 30 au calitatea de ordonatori principali de credite și 51 sunt ordonatori terțiari de credite și un operator economic de subordonare locală. Un număr de 50 de ordonatori terțiari de credite au fost verificați odată cu entitatea ierarhic superioară.

3. Informații privind rezultatele acțiunilor de audit/control încheiate

Rezultatele activităților specifice desfășurate de Camera de Conturi Neamț în anul 2017 se concretizează în identificarea de **venituri suplimentare** datorate bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale și bugetului general consolidat al statului, estimate la suma de **2.654 mii lei** (inclusiv accesorii), constatarea și estimarea de **prejudicii** urmare gestionării în condițiile nerespectării principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate a fondurilor publice și a patrimoniului public al unităților administrativ-teritoriale (inclusiv beneficii nerealizate) în sumă de **12.695 mii lei**, precum și constatarea de **abateri financiar contabile** estimate la nivelul sumei de **116.103 mii lei**.

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1.Venituri suplimentare	2.446	208	2.654
2.Prejudicii	12.390	305	12.695
3.Abateri financiar-contabile	116.103	-	116.103
Total sume	130.939	513	131.452

mii lei

4. Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

Situația valorică a abaterilor financiar-contabile și a abaterilor de la legalitate și regularitate prin care s-au identificat venituri suplimentare, respectiv care au determinat producerea de prejudicii, constatate ca urmare a verificărilor efectuate în cursul anului 2017 la entitățile publice locale, se prezintă astfel:

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
1. UATJ Neamț	-	514	1.210
- Activitatea proprie	-	502	1.210

mii lei

- Ordonatorul terțiar Teatrul Tineretului Piatra Neamț	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Centrul pentru Cultură și Arte Carmen Saeculare	-	12	-
- Ordonatorul terțiar - Centrul de Ingrijire și Asistența Tg. Neamț	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Centrul de Recuperare și Reabilitate a Persoanelor cu Handicap Păstrăveni	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Complexul Muzeal Județean Neamț	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Serviciul Public de Administrare a Sistemului de Management Integral al Deșeurilor în județul Neamț	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Spitalul de Psihiatrie Sf. Nicolae Roman	-	-	-
2. UATM Piatra Neamț	272	1.623	41.087
- Activitatea proprie	-	1.130	41.065
- Ordonatorul terțiar - Direcția de Taxe și Impozite	272	-	-
- Ordonatorul terțiar - Liceul Tehnologic Administrativ Piatra Neamț	-	-	7
- Ordonatorul terțiar - Colegiul Național de Informatică Piatra Neamț	-	-	15
- Ordonatorul terțiar - Direcția de asistență socială	-	483	-
- Ordonatorul terțiar - Colegiul Tehnic Forestier Piatra Neamț	-	7	-
- Ordonatorul terțiar - Colegiul Național "Gheorghe Asachi" Piatra Neamț	-	3	-
3. UATM Roman	26	296	2.999
- Activitatea proprie	26	204	2.040
- Ordonatorul terțiar - Colegiul Național Roman Vodă	-	-	10
- Ordonatorul terțiar - Colegiul Tehnic Petru Poni	-	14	371
- Ordonatorul terțiar - Direcția de Asistență Socială	-	68	-
- Ordonatorul terțiar - Liceul cu Program Sportiv	-	-	405
- Ordonatorul terțiar - Liceul Tehnologic Vasile Sav	-	-	42
- Ordonatorul terțiar - Liceul Teologic Episcop Melchisedec	-	10	40
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Alexandru Ioan Cuza	-	-	29

- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Calistrat Hogaș	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Mihai Eminescu	-	-	57
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Vasile Alecsandri	-	-	5
- Ordonatorul terțiar - Spitalul Municipal de Urgență Roman	-	-	-
4. UATC Agapia	45	212	590
- Activitatea proprie	45	212	590
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „Nicolae Grigorescu” Agapia	-	-	-
- Ordonatorul terțiar - Seminarul Teologic „Cuvioasa Paraschiva” Agapia	-	-	-
5. UATC Bicazu Ardelean	7	128	4
- Activitatea proprie	7	123	4
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Nr.1 Bicazu Ardelean	-	5	-
6. UATC Borca	-	1	-
- Activitatea proprie	-	1	-
7. UATC Bozieni	153	203	1.111
- Activitatea proprie	153	203	1.111
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Bozieni	-	-	-
8. UATC Dochia	16	82	1.163
- Activitatea proprie	16	82	1.163
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială nr.1 Dochia	-	-	-
9. UATC Doljești	14	316	59
- Activitatea proprie	14	316	59
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Buruienești	-	-	-
10. UATC Farcașa	20	72	372
- Activitatea proprie	20	54	372
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „Constantin Ioan Luca” Farcașa	-	18	-
11. UATC Gîrcina	42	644	525
- Activitatea proprie	42	644	525
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială ”Episcop Melchisedec Ștefănescu”	-	-	-
12. UATC Grințieș	-	102	451
- Activitatea proprie	-	102	451
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială ”Constantin Panțiru” Grințieș	-	-	-
13. UATC Horia	337	73	136
- Activitatea proprie	328	57	-
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „Carmen Sylva” Horia	-	13	30
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „Otilia Cazimir” Cotu	-	1	19

Vameș, Comuna Horia			
- Ordonatorul terțiar - Liceul Tehnologic "Ion Ionescu de la Brad" Horia	9	2	87
14. UATC Icușești	1.259	1.104	2.023
- Activitatea proprie	1.259	1.092	2.022
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Bălușești	-	12	1
15. UATC Negrești	11	18	-
- Activitatea proprie	11	18	-
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „Dumitru Almaș”	-	-	-
16. UATC Păstrăveni	1	133	232
- Activitatea proprie	1	133	232
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Păstrăveni	-	-	-
17. UATC Podoleni	90	863	66
- Activitatea proprie	90	863	66
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Podoleni	-	-	-
18. UATC Poiana Teiului	-	-	-
- Activitatea proprie	-	-	-
19. UATC Poienari	53	93	212
- Activitatea proprie	52	93	208
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Poienari	1	-	4
20. UATC Războieni	2	92	46
- Activitatea proprie	2	89	46
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială "Constantin Virgil Gheorghiu" Războieni	-	3	-
21. UATC Săbăoani	1	37	-
- Activitatea proprie	1	37	-
- Ordonatorul terțiar - Liceul Teoretic "Vasile Alecsandri" Săbăoani	-	-	-
22. UATC Săvinești	124	61	712
- Activitatea proprie	124	48	712
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială „I. Gervescu”	-	13	-
23. UATC Secuieni	23	1	59
- Activitatea proprie	23	1	58
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Secuieni	-	-	1
24. UATC Tazlău	1	-	-
- Activitatea proprie	1	-	-
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială "I.I. Mironescu" Tazlău	-	-	-
25. UATC Timișești	5	54	1.525
- Activitatea proprie	5	54	1.525
- Ordonatorul terțiar - Școala Gimnazială Timișești	-	-	-
26. UATC Țibucani	9	1.649	15.252
- Activitatea proprie	9	1.649	15.252
- Ordonatorul terțiar - Școala	-	-	-

Gimnazială nr.1 Țibucani			
27. UATC Vânători	-	79	4.234
- Activitatea proprie	-	79	4.210
- Ordonatorul terțiar - Liceul Tehnologic Arhimandrit Chiriac Nicolau	-	-	2
- Ordonatorul terțiar - Seminarul Teologic Ortodox "Veniamin Costachi" de la Mănăstirea Neamț	-	-	22
28. UATC Boghicea *)	13	227	955
- Activitate proprie	13	227	955
29. UATC Grumăzești *)	5	154	17
- Activitate proprie	5	152	-
- Școala Gimnazială Grumăzești	-	2	17
30. UATC Tarcău *)	125	175	39.629
- Activitate proprie	125	175	39.629
- Școala Gimnazială „Iulia Hălăucescu”	-	-	-
31. S.C. Publiserv S.A. Piatra Neamț *)	-	117	941
32. Spitalul Județean de Urgență Neamț *)	-	3572	496
Total sume	2.654	12.695	116.103

*) acțiunea se află în procedura de valorificare

III. Obiectivele urmărite și principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiunile de audit financiar desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale și acțiunile de control realizate la nivelul unităților administrativ-teritoriale și a operatorilor economici de subordonare locală au evidențiat o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice care impun în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului în domeniul finanțelor publice locale și dezvoltarea capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

a) Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2016, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat;

Fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli nu s-a efectuat la nivelul tuturor entităților, conform prevederilor Legii finanțelor publice locale, în funcție de baza legală de reglementare a cheltuielilor, constatându-se:

- inexistența de credite de angajament aprobate potrivit legii pentru acțiunile multianuale (UATC Gîrcina);
- nerespectarea de către ordonatorii de credite ai bugetelor locale a obligativității publicării în presa locală, pe pagina de internet a instituției publice sau afișarea la sediul autorității administrației publice a proiectului de buget local (UATC Agapia, UATC Bicazu Ardelean, UATC Bozieni, UATC Dochia, UATC Farcașa, UATC Horia, UATC Negrești, UATC Păstrăveni, UATC Poienari, UATC Războieni, UATC Timișești, UATC Vînători);
- neconstituirea fondului de rezervă bugetară (UATC Bicazu Ardelean, UATC Bozieni, UATC Dochia, UATC Doljești, UATC Farcașa, UATC Gîrcina, UATC Grințieș, UATC Negrești, UATC Podoleni, UATC Săvinești, UATC Războieni, UATC Tibucani, UATC Timișești, UATC Vînători);
- includerea investițiilor în proiectul bugetului fără ca, în prealabil, să fie elaborate și aprobate documentațiile tehnico-economice (UATC Gîrcina);

- nerespectarea cerințelor de aprobare și prezentare a investițiilor publice în proiectul de buget, în baza programului de investiții publice (UATJ Neamț, UATM Piatra Neamț, UATC Gîrcina, UATC Țibucani);
- neîntocmirea sau întocmirea programelor de investiții fără respectarea condițiilor prevăzute de lege (UATC Țibucani);
- nerespectarea obligației ordonatorilor principali de credite de a prezenta în ședință publică, în lunile aprilie, iulie și octombrie, pentru trimestrul expirat și cel târziu în decembrie, pentru trimestrul al patrulea, spre analiză și aprobare de către autoritățile deliberative, execuția bugetelor întocmite pe cele două secțiuni, inclusiv a bugetului împrumuturilor interne și externe (UATC Bozieni);
- alte abateri de la prevederile legale privind elaborarea proiectului anual de buget (UAT M Roman – 929 mii lei reprezentând studii și proiecte achiziționate, care până la data controlului nu s-au materializat în obiective de investiții în folosul comunității locale, UATC Țibucani).

Abaterile de această natură s-au produs pe fondul nerespectării cerințelor imperative ale dispozițiilor Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, care obligă ordonatorii de credite și autoritățile publice deliberative să asigure, cu prioritate, resurse bugetare pentru achitarea plăților restante, alocarea prin buget de resurse financiare pentru obiective de investiții cu documentații tehnico-economice aprobate conform prevederilor legale și dimensionarea cheltuielilor în raport cu obiectivele stabilite de autoritățile publice deliberative în interesul colectivității.

b) Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare.

În cadrul verificărilor efectuate asupra situațiilor financiare ale entităților cuprinse în programul anual de activitate al Camerei de Conturi Neamț au fost identificate (la majoritatea entităților) deficiențe în ceea ce privește modul de organizare și conducere a contabilității în conformitate cu prevederile legale, fapt ce a condus la nerefectarea reală și exactă a operațiunilor financiar contabile în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2016, fiind consemnate un număr de 61 abateri, cu o sumă estimată de 68.194 mii lei, prejudicii în valoare de 10 mii lei și venituri suplimentare în sumă de 166 mii lei.

În principal, neregulile financiar-contabile constatate se referă la cazuri în care bunurile imobile, clădiri și terenuri, care constituie domeniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale nu au fost înregistrate în evidența contabilă și tehnic - operativă, iar conducerea entităților nu a luat măsuri pentru înscrierea dreptului de proprietate în cartea funciară, fiind invocate costurile ridicate ale acestei operațiuni; neînregistrarea în conturile corespunzătoare de imobilizări corporale a bunurilor imobile realizate din investițiile finalizate și recepționate; înregistrări contabile eronate, neconforme cu reglementările contabile în vigoare.

Cele mai semnificative abateri cu impact asupra exactității și realității datelor reflectate în situațiile financiare sunt următoarele:

- + evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, a Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia, cu o valoare estimată a abaterii de 7.213 mii lei, dintre care cele mai semnificative s-au constatat la: UATC Vînători (4.123 mii lei) UATC Timișești (1.523 mii lei), UATC Dochia (1.161 mii lei), UATC Farcașa (372 mii lei).

- + alte abateri privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale, la o valoare de 36.300 mii lei, din care exemplificăm: UATM Piatra Neamț unde s-a constatat înregistrarea eronată a garanției bancare, în sumă de 36.205 mii lei, în contul de creditori sau în conturi de dobânzi aferente contractelor de leasing și altor contracte asimilate, neajunse la scadență și UATM Roman care nu a înregistrat în evidență a unor titluri de participare deținute la alte entități publice în sumă de 95 mii lei.

- + neînregistrarea la finele perioadelor de raportare a accesoriilor aferente debitelor din impozite și taxe locale neîncasate în termen la UATC Icușești (166 mii lei reprezentând venituri din concesiuni și majorări de întârziere aferente debitelor neîncasate la termen) și UATC Bozieni (20 mii lei).

- + neînregistrarea în evidența contabilă și tehnic-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT în valoare de 2.291 mii lei, din care UATC Bozieni (1.019 mii lei), UATC Agapia (590 mii lei), UATC Icușești (424 mii lei), UATC Grințieș (199 mii lei), UATC Podoleni (60 mii lei).

✚ neînregistrarea unor operațiuni de intrare/ieșire a unor elemente patrimoniale care reprezintă abateri financiar contabile în valoare de 4.530 mii lei, din care exemplificăm: UATM Piatra Neamț (4.511 mii lei), UATC Gîrcina (10 mii lei), UATC Horia (8 mii lei) și un prejudiciu de 10 mii lei, reprezentând aparatură de telefonie mobilă neînregistrată, la UATC Doljești

✚ înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al UAT, cu o valoare de 15.858 mii lei din care exemplificăm: UATJ Neamț (30 mii lei), UATM Roman (822 mii lei), UATC Țibucani (14.989 mii lei) și UATC Războieni (17 mii lei).

✚ înregistrările în contabilitate nu au fost efectuate pe baza documentelor justificative corect întocmite, în mod cronologic și sistematic, în conturile sintetice și analitice în valoare de 1.053 mii lei la UATM Roman (1.007 mii lei), UATC Bozieni (46 mii lei) și UATC Agapia.

✚ neevidențierea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție constituite în valoare de 75 mii lei la UATJ Neamț, UATC Săvinești (56 mii lei), UATC Păstrăveni (19 mii lei), UATC Farcașa, UATC Războieni.

✚ neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate în sumă de 248 mii lei la UATC Grințieș;

✚ neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală în valoare de 155 mii lei la UATC Gîrcina (124 mii lei), UATC Războieni (16 mii lei) și UATC Țibucani (15 mii lei).

✚ alte abateri privind concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în bilanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare la UATC Poienari, în suma de 99 mii lei, reprezentând înregistrarea eronată a unui teren de sport aparținând unității de învățământ la categoria „Amenajări terenuri din domeniul privat al comunei”.

✚ alte abateri privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară în valoare de 340 mii lei la UATC Gîrcina (271 mii lei) și UATC Horia (69 mii lei).

Cauzele abaterilor care au avut ca efect denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare întocmite de entitățile verificate sunt determinate de:

➤ necunoașterea prevederilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretarea eronată a unor prevederi legislative, lipsa cunoștințelor în domeniul informatic;

➤ insuficienta pregătire profesională a personalului din compartimentele financiar – contabile ale unităților administrativ teritoriale ale comunelor, în special, dar și a personalului din unitățile administrativ teritoriale ale municipiilor;

➤ lipsa unor proceduri de lucru formalizate în domeniul de activitate financiar-contabil, precum și neorganizarea la nivelul unităților administrativ-teritoriale a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale;

➤ neorganizarea sau organizarea defectuoasă a controlului intern/managerial, inclusiv a auditului public intern;

➤ neefectuarea – la finele exercițiului bugetar – a unor regularizări privind obligațiile angajate și neachitate, reflectate în evidența contabilă și lipsa unei analize a corelațiilor între datele cuprinse în posturile bilanțiere, cu cele din bilanțele contabile și contul de execuție al bugetului local.

Situațiile financiare anuale întocmite de entitățile auditate nu oferă întotdeauna o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de acestea, așa cum reiese din constatările reprezentând erorile și abaterile din activitatea financiar-contabilă auditată.

c) Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate.

Concluzia generală care se desprinde din analiza modului de elaborare, implementare și funcționare a sistemului de control intern/managerial este aceea că aceste activități nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite, pentru evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare și nu a fost în măsură să ofere asigurări și consiliere conducerii pentru o mai bună administrare a veniturilor, a cheltuielilor publice și administrării patrimoniului.

Acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară.

Activitatea de audit public intern nu a fost organizată conform cerințelor reglementărilor legale pentru a construi un instrument care să sprijine managementul entităților în procesul guvernantei.

Astfel, la un număr de **11 unități administrativ-teritoriale** comunale verificate s-a constatat neorganizarea activității de audit sau organizarea acesteia cu nerespectarea cerințelor imperative ale legii, iar în cazul celorlalte, deși activitatea în sine a fost organizată, volumul și natura abaterilor constatate evidențiază că nu a generat o îmbunătățire a managementului la nivelul acestor entități.

Din analiza rapoartelor cadru privind desfășurarea și realizarea programelor de audit intern pentru anul 2016, întocmite de către compartimentele de specialitate subordonate ordonatorilor de credite, s-a constatat că această activitate a fost efectuată în general în sistem externalizat, organizare care s-a dovedit a fi în mare parte total ineficientă. Rapoartele întocmite în aceste cazuri au un caracter formal, misiunile de audit fiind mai mult orientate spre „acordarea de consultanță”, distanțându-se de obiectivele specifice auditului intern, contribuind la utilizarea ineficientă și ineficace a fondurilor publice utilizate cu această destinație.

În ceea ce privește controlul financiar preventiv propriu, ca una dintre cele mai importante activități de control aflate la dispoziția managerilor din entitățile publice, s-a reținut că, în general, această activitate este organizată, însă se manifestă în multe cazuri formal doar prin aplicarea vizei, fără ca persoanele desemnate să verifice operațiunile din punct de vedere a legalității, regularității și încadrării în limitele și destinația creditelor bugetare/de angajament aprobate, cu consecințe care se concretizează în efectuarea de plăți fără bază legală din fonduri publice sau în administrarea ineficientă a patrimoniului.

Abaterile constatate au evidențiat faptul că acestea se datorează în special disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, cât și faptului că acesta nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare, gestionarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

d) Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantum și la termenele stabilite de lege.

Unul dintre obiectivele principale urmărit în acțiunile de audit desfășurate de Camera de Conturi Neamț este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantum și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.

În urma acțiunilor de verificare derulate, la ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale au fost constatate un număr de **126 de abateri** care au condus la:

- identificarea de **venituri suplimentare** cuvenite bugetelor locale, în valoare totală de **2.091 mii lei** (inclusiv accesorii),
- **prejudicii** în valoare de **137 mii lei**,
- abateri financiar-contabile în valoare de **338 mii lei**.

Principalele constatări identificate cu ocazia acțiunilor de audit pot fi rezumate astfel:

- nerespectarea procedurii privind declararea stării de insolvabilitate a debitorilor persoane fizice de către UATC Săvinești, care a condus la: declararea stării de insolvabilitate a debitorilor pentru unele persoane, fără a avea toate documentele justificative necesare în vederea fundamentării stării de insolvabilitate a persoanelor respective la data de 31.12.2016 (valoarea abaterii este de 122 mii lei, reprezintă debite care au fost scoase din evidență fără a respecta procedura privind declararea stării de insolvabilitate a debitorilor) sau la prescrierea dreptului de a cere executarea silită pentru debite în sumă de 26 mii lei;

- prejudicierea bugetului prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea veniturilor în termenele legale de prescripție, constatată la UATC Gîrcina, unde pentru un număr de 58 de contribuabili, dreptul de a cere executarea silită a creanțelor fiscale în sumă de 21 mii lei s-a prescris.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege de către organele fiscale din cadrul primăriilor a constituit un alt punct deficitar al activității entităților auditate. În acest sens evidențiem:

- nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor din taxa pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări necesare studiilor geotehnice, ridicărilor topografice, exploatărilor de carieră, balastierelor, sondelor de gaze și petrol, precum și altor exploatări în valoare de 1.060 mii lei, din care exemplificăm, UATC Icușești (928 mii lei), UATC Podoleni (85 mii lei), UATC Horia (47 mii lei);

- nu a fost stabilită/calculată corect și înregistrată în evidențele contabile cota parte din venituri din chirii pentru bunurile aparținând domeniului public al ordonatorului principal de credite date în administrare regiilor autonome și societăților comerciale de subordonare locală care au făcut obiectul unor contracte de închiriere, estimându-se venituri suplimentare în valoare de 186 mii lei și abateri financiar contabile de 24 mii lei;

- Exemplificăm:

UATM Piatra Neamț - un număr de 11 ordonatori terțiari de credite, nu au virat în totalitate, la bugetul local, cota de 50% (164 mii lei), din veniturile încasate până la data de 31.12.2016, din închirierea bunurilor aparținând domeniului public al entității auditate, așa cum impun dispozițiile art. 14, art.15 și art. 16 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare.

- neefectuarea de inspecții fiscale asupra legalității și conformității declarațiilor depuse de contribuabili, persoane fizice/juridice de către 13 entități, din care: UATC Agapia, UATC Bicazu Ardelean, UATC Dochia, UATC Farcașa, UATC Grintieș, UATC Icușești, UATC Păstrăveni, UATC Podoleni, UATC Poienari, UATC Săbăoani, UATC Secuieni, UATC Tazlău, UATC Țibucani;

- nerespectarea prevederilor legale privind acordarea scutirilor și facilităților la plata impozitelor și taxelor locale în valoare de 56 mii lei;

- Exemplificăm:

UATC Poienari (47 mii lei)

Entitatea nu a aplicat prevederile art. 12 din O.G. 44/2015 privind acordarea unor facilități fiscale, care impuneau obligația persoanei juridice beneficiare de a achita toate obligațiile de plată principale restante la 30.09.2015, dar și obligațiile de plată principale cuprinse între 01.10.2015 și 31.03.2016. Astfel, au fost diminuate veniturile bugetului local cu încălcarea prevederilor legale, cu suma de 29 mii lei, la care s-au calculat majorări de întârziere în sumă de 18 mii lei.

- abateri referitoare la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a veniturilor datorate bugetului local, au fost constatate în valoare de 137 mii lei și venituri suplimentare în sumă de 380 mii lei, din care: UATM Roman (125 mii lei), UATC Horia (268 mii lei), UATC Agapia (45 mii lei), UATC Bozieni (44 mii lei), UATC Timișești, UATC Podoleni;

- Exemplificăm:

UATC Horia nu a înregistrat în evidența analitică pe plătitor și nu a urmărit la încasare venituri din amenzi contravenționale, în valoare de 268 mii lei, primite de entitate pe parcursul întregului an 2016.

- alte abateri referitoare la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, de către organele fiscale din cadrul primăriilor în valoare de 109 mii lei și venituri suplimentare în sumă de 40 mii lei, din care: UATM Piatra Neamț (22 mii lei), UATC Vânători (87 mii lei), UATC Gîrcina (35 mii lei);

- nivelul veniturilor proprii ale bugetului local nu au fost programate și realizate la nivelul impozitelor determinate prin aplicarea cotelor stabilite prin acte normative și hotărâri ale consiliilor locale, constatându-se abateri financiar contabile în valoare de 10 mii lei și venituri suplimentare în sumă de 37 mii lei, din care exemplificăm: UATM Roman (20 mii lei), UATC Dochia (17 mii lei);

- păgubirea bugetului prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea veniturilor în termenele legale de prescripție cu valoarea de 52 mii lei constatate la UATC Țibucani (26 mii lei), UATC Horia (16 mii lei) și UATC Podoleni (10 mii lei);

- scăderea din evidența fiscală cu încălcarea prevederilor legale a unor impozite și taxe locale la UATC Secuieni (58 mii lei).

Constatările reținute au evidențiat superficialitatea factorilor de decizie privind activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare, necunoașterea prevederilor Codului fiscal și a legislației care reglementează concesionarea/închirierea/administrarea/folosința gratuită a imobilelor proprietatea unităților administrativ-teritoriale, de către personalul cu atribuții pe linia stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor bugetului local, precum și, neorganizarea activității de colectare a creanțelor în baza unor proceduri care să precizeze atribuțiile și responsabilitățile funcțiilor cu atribuții în stabilirea și încasarea veniturilor bugetelor locale.

e) Calitatea gestiunii economico-financiare;

Au fost identificate un număr de 150 abateri în sumă totală de 3.604 mii lei, din care 81 abateri reprezintă plăți nelegale efectuate din fonduri publice, inclusiv dobânzi și foloase nerealizate, în cuantum de 1.803 mii lei, din care a fost recuperată operativ în timpul desfășurării acțiunilor de audit și control, suma de 1.295 mii lei. Au fost identificate de asemenea un număr de 6 abateri de la legalitate și regularitate generatoare de venituri suplimentare în sumă de 254 mii lei, precum și un număr de 63 nereguli financiar contabile în sumă de 1.547 mii lei.

Abaterile care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare s-au datorat, în principal, următoarelor cauze:

neefectuarea inventarierii și a reevaluării tuturilor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege pentru asigurarea integrității bunurilor patrimoniale;

În urma acțiunilor de audit financiar s-a constatat că, în cazul a 23 unități administrativ-teritoriale (UATJ Neamț, UATM Roman, UATC Agapia, UATC Bicazu Ardelean, UATC Bozieni, UATC Dochia, UATC Doljești, UATC Farcașa, UATC Gîrcina, UATC Grințieș, UATC Horia, UATC Icușești, UATC Negrești, UATC Păstrăveni, UATC Podoleni, UATC Poienari UATC Războieni, UATC Săbăoani, UATC Secuieni, UATC Săvinești, UATC Timișești, UATC Țibucani, UATC Vînători) nu au fost respectate în totalitate dispozițiile legale cu ocazia efectuării operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2016 în sensul că, nu au fost inventariate toate elementele patrimoniale, omisiunile referindu-se în special la imobilizările corporale în curs de execuție, conturile de disponibilități, creanțe și datorii, obiecte de inventar, precum și la alte elemente fără substanță materială, cu consecințe în prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere.

Exemplificăm:

UATM Roman (20 mii lei)

Din verificarea documentelor întocmite cu ocazia operațiunii de inventariere a patrimoniului aflat în administrarea unității, nu s-au putut identifica utilizatorii și nici existența faptică în incinta entității, a 15 echipamente telefonice, procurate de la furnizorul de telefonie mobilă Vodafone România S.A. conform contractului. Nu s-au prezentat, la control, documentele justificative privind intrarea și predarea acestora în gestiunea entității publice. Urmare operațiunii de inventariere a patrimoniului, entitatea nu a constatat și consemnat lipsa în gestiune a obiectelor de inventar, reprezentând echipamente primite de la Vodafone România, în valoare de 20 mii lei.

UATC Țibucani (17 mii lei)

Din procesul verbal de inventariere a patrimoniului pe anul 2016, rezultă că s-au constatat bunuri lipsă în gestiune în valoare totală de 17 mii lei, constând în echipamente telefonice și laptop-uri, iar comisia a propus imputarea acestor bunuri fostului primar. Bunurile constatate lipsă în gestiune nu au fost înregistrate în contabilitate, contrar prevederilor pct. 46, alin. (3) din Ordinul nr. 2.861/2009 și nu a fost inițiată recuperarea lor.

UATC Doljești (59 mii lei)

Comisia de inventariere a întocmit o listă cu obiecte de inventar propuse pentru casare a cărei valoare totală este de 59 mii lei, valoare cu care a fost diminuat patrimoniul instituției fără a fi întocmite documentele prevăzute de lege și fără aprobările legale.

Analiza situațiilor financiare întocmite de unele unități administrativ-teritoriale a evidențiat că informațiile cu privire la activele fixe sunt denaturate și nu reflectă în mod fidel poziția financiară a entităților ca urmare neefectuării reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor la termenele reglementate prin lege, respectiv la interval de trei ani (UATC Agapia, UATC Doljești, UATC Poienari, UATC Săvinești, UATC Săbăoani).

Exemplificăm:

UATC Poienari (107 mii lei)

Încălcând prevederile art. 2² din O.G. nr. 81/ 2003, entitatea a efectuat reevaluarea pentru active fixe de natura mașini, utilaje și echipamente și a înregistrat în evidența contabilă valoarea reevaluată a acestei categorii, diminuând valoarea acestor bunuri cu suma de 107 mii lei, fapt care a determinat și modificarea amortizării acestora. Cauza care a generat această abatere o constituie necunoașterea reglementărilor legale.

UATC Doljești (42 mii lei)

Evaluatorul nu a respectat termenul asumat prin contract de predare a Raportului de evaluare/reevaluare a activelor, realizat la data de 31.12.2015. La data de 08.11.2016 când raportul de evaluare a fost predat, acesta nu mai era actual și nu mai putea fi utilizat întrucât, situațiile financiare aferente anului 2015 erau încheiate și raportate către ANAF. Predarea lucrării în afara termenului limită în care contractul de prestări servicii era valabil, a făcut ca raportul de reevaluare să nu mai poată fi înregistrat, *“în contabilitate până la finele anului în care s-a efectuat reevaluarea”*, așa cum impun prevederile art. 2² din O.G. nr. 81/ 2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice. Ignorând aceste aspecte, entitatea a plătit fără bază legală, suma de 40 mii lei, pentru care s-au calculat majorări de întârziere de 2 mii lei.

✚ **efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul**, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a entității, reprezentând nerecuperarea de la FNUASS a indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă plătite angajaților, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare. Eroarea s-a constatat la 4 entități (UATC Țibucani, UATC Păstrăveni, UATC Doljești, UATC Războieni) fiind în valoare de 26 mii lei.

✚ **angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită**

În cadrul acestui obiectiv s-a urmărit modul în care au fost administrate și utilizate resursele financiare existente în entitate, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute pentru acestea. S-au verificat și analizat: constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare; acordarea și utilizarea, conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțiari; a obligațiilor față de bugetele publice.

Constatarea în cadrul acestui obiectiv s-au regăsit la majoritatea entităților supuse auditului și la majoritatea categoriilor de cheltuieli, din care evidențiem:

La categoria **Cheltuieli de personal** s-a constatat:

- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, fără respectarea concordanței cu politicile și acordurile salariale, cu principiile responsabilității fiscale, regulile fiscale, cu obiectivele și limitele din strategia fiscal-bugetară; stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică.

Au fost identificate un număr de 15 plăți nelegale efectuate din fonduri publice în sumă totală de 244 mii lei.

Exemplificăm în acest sens:

UATC Dochia - Consiliul Local Dochia a stabilit și aprobat schimbarea viceprimarului, în anul 2013. Instanța de judecată a hotărât renumirea în funcția de viceprimar, precum și achitarea de către entitate a indemnizației corespunzătoare funcției începând cu data de 27.06.2013 și până la data reintegrării în funcție a acestuia. În anul 2016 au fost achitate drepturi salariale aferente perioadei 26.06.2013 – 19.06.2015, fără a fi calculate și virate contribuțiile asiguratului și angajatorului pentru perioada respectivă. Suma acestor contribuții este de **41 mii lei**.

UATC Farcașa a achitat **(10 mii lei)** drepturi salariale, nejustificat, unui număr de 9 salariați, care nu au fost menționați în hotărârile judecătorești puse în plată.

UATC Timișești a achitat suma de 16 mii lei reprezentând contravaloarea în bani a concediului de odihnă neefectuat în perioada 2012 – 2016, de către secretarul comunei, la solicitarea acestuia, motivat de faptul că a îndeplinit în mod cumulativ condițiile de vârstă standard și stagiul minim de cotizare pentru pensionare. Deși la data de 15.02.2015, data

pensionării, secretarul a încetat de drept contractul individual de muncă, în fapt, acesta a continuat activitatea în entitate fără să aibă încheiat un alt contract individual de muncă pe perioadă determinată în condițiile prevăzute de Legea nr. 53/ 2003.

UATC Grințieș a menținut și a plătit "sporul de proiect" (50 mii lei) pentru 3 persoane nominalizate în echipa de derulare a două proiecte finanțate din fonduri comunitare nerambursabile post aderare finalizate la data de 31 decembrie 2015. Menținerea și acordarea sporului după data de 31.12.2015, a fost fără temeii legal deoarece, sporul se acordă numai pe perioada de implementare a proiectului, așa cum a fost stabilit în contractul/acordul/ordinul de finanțare semnat.

UATC Țibucani a stabilit eronat pentru un număr de 9 salariați ai primăriei, salariile pentru anul 2016, prin includerea sporului de vechime în salariul de bază, de fiecare data când s-a emis o nouă dispoziție de reîncadrare, în anul 2015; prin stabilirea salariului de bază la nivelul salariului minim brut pe economie, în anul 2015, la care s-au adăugat alte sporuri, după caz: spor de vechime, indemnizație de conducere, spor de condiții vătămătoare, spor de noapte etc; prin acordarea unor sporuri neprevăzute de legislația în vigoare și anume, sporul de 15% ca manager al activității de transport rutier, pentru șoferul microbuzului, precum și sporul aferent funcției de cadru tehnic cu atribuții de prevenire și stingere a incendiilor în procent de 15% din salariul de bază, pentru șeful serviciului voluntar pentru situații de urgență; prin stabilirea eronată a salariului de încadrare la data de 01.01.2010 și preluarea acestuia și în anul 2015 când s-au emis dispozițiile de reîncadrare. Valoarea plăților nelegale este de 72 mii lei.

UATC Țibucani a achitat în mod nelegal în perioada octombrie 2014 - decembrie 2015, suma de 14 mii lei contabile, deși aceasta nu a formulat acțiune în instanță și pe cale de consecință pentru această angajată nu s-a emis sentința în vederea efectuării plății suplimentului postului și suplimentului corespunzător treptei de salarizare prevăzute de art.1, lit c) și d) din Legea nr.188/1999.

UATC Țibucani a achitat, prin stat de plată, suma de 4 mii lei membrilor comisiilor de concurs pentru ocuparea a două funcții contractuale de execuție. Suma a fost calculată eronat prin aplicarea procentului de 1% din salariul brut pe zi, în loc de 1% din salariul brut, așa cum prevede art. 42 din HG nr. 611/2008, cu modificările și completările ulterioare.

La două entități (UATC Bicazu Ardelean și UATC Farcașa), compartimentul financiar – contabil nu a efectuat demersuri pentru recuperarea din fondul național unic de asigurări sociale de sănătate a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară, în cadrul termenului legal de 90 de zile, efectuând aceste cheltuieli din veniturile proprii al entității.

La această categorie de cheltuieli s-a mai constatat plata sporului pentru acordarea vizei de control financiar preventiv în procent mai mare decât prevederea legală (UATC Agapia).

Cheltuieli cu bunuri și servicii – s-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice de bunuri, lucrări și servicii cu consecințe negative în asigurarea eficienței și economicității în utilizarea fondurilor publice. Cele mai frecvente abateri sunt: nerespectarea prevederilor legale potrivit cărora achizițiile efectuate trebuie să corespundă necesarului real de consum, avându-se în vedere stocurile existente la nivelul unității (UATC Doljești); nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, de materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto (UATC Doljești); nu au fost respectate prevederile legale privind acordarea și regularizarea avansurilor pentru achiziții de bunuri sau executarea de lucrări (UATC Farcașa); efectuarea de plăți peste valoarea contractului (UATC Farcașa); efectuarea de cheltuieli nelegale/interzise prin acte normative în vigoare (UATC Icușești).

De asemenea, abaterile identificate au evidențiat un management defectuos în utilizarea resurselor bugetelor locale prin nerespectarea principiilor buneii gestiuni financiare, urmare acceptării la plată a unor situații de lucrări care conțin lucrări neexecutate sau elemente de cheltuieli la prețuri supraevaluate, sau fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate.

Au fost identificate un număr de 14 plăți nelegale efectuate din fonduri publice în sumă totală de 516 mii lei și 6 abateri financiar contabile în valoare de 767 mii lei..

În acest sens exemplificăm:

UATC Gîrcina a achiziționat servicii de mentenanță fără existența unui caiet de sarcini din care să rezulte specificațiile tehnice, cerințe, prescripții, caracteristici de natură tehnică. Nu au fost stabilite prin contract elementele componente ale serviciului de mentenanță și nu au fost

stabilite reguli privind verificarea, inspecția și condițiile de recepție a lucrărilor de mentenanță. S-a plătit nejustificat serviciul de mentenanță, în sumă de 25 mii lei.

Entitatea a plătit suma de 62 mii lei, fără documente justificative care să confirme, executarea unor lucrări de amenajare a unui teren de sport, prestarea serviciului "Proiect integrat informatic de evidență a registrului agricol" și elaborarea lucrării „Date și înscrisuri oficiale privind Episcopul Melchisedec Ștefănescu”.

UATC Icușești a achitat suma de 74 mii lei fără existența unui angajament legal și fără documente justificative care să ateste prestarea serviciilor "Întocmire PUG + RLU" și "Servicii topo în vederea finalizării PUG-ului Comuna Icușești,„.

Ordonatorul terțiar de credite, Școala Gimnazială Bălușești, a plătit, fără bază legală, contravaloarea asigurării clădire școală, chiar dacă școala nu este proprietara clădirii, imobilul fiind înregistrat în patrimoniul unității administrativ – teritorială Icușești. Valoarea acestei erori este de 11 mii lei.

UATC Doljești a efectuat plăți în valoare de 119 mii lei, reprezentând lucrări de întreținere drumuri comunale, fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate.

UATC Săvinești a înregistrat eronat suma de 648 mii lei la categoria de cheltuieli cu bunuri și servicii în loc de cheltuieli de capital, fără a ține cont că lucrările de modernizare au ca efect îmbunătățirea parametrilor tehnici inițiali ai activului fix corporal și în mod indirect conduc la obținerea de beneficii economice viitoare, prin reducerea cheltuielilor de întreținere și funcționare.

Cheltuieli privind deplasările interne (HG1860/2006, HG nr. 518/1995) stabilite și plătite eronat au fost identificate la UATM Roman, UATC Săvinești și UATC Doljești, în valoare de 31 mii lei.

Exemplificăm:

UATM Roman a plătit (25 mii lei) pentru persoanele care au participat la cursurile de perfecționare profesională în anul 2016, cheltuieli cu cazarea în cotă de 100% pentru hoteluri în regim de 4 stele, în condițiile în care art. 26 alin. (2) din H.G. nr.1.860/ 2006, prevede *"În cazul în care cazarea s-a făcut într-o structură de primire turistică de confort superior celei de 3 stele, se decontează numai 50% din tariful de cazare perceput"*.

Abateri privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită au fost constatate la UATM Piatra Neamț, UATM Roman, UATC Timișești și UATC Vînători.

Exemplificăm:

UATM Piatra Neamț a angajat și utilizat creditele bugetare (483 mii lei) de la articolul "Asistență socială" în alte scopuri decât cele aprobate, încălcând astfel prevederile art. 4, alin.(4) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare. Cauza care a generat această eroare constă în ignorarea prevederilor legale privind *"măsurile de protecție socială"* ce se acordă angajaților în baza acordurilor și contractelor colective de muncă.

UATM Piatra Neamț și-a asumat, fără bază legală, plata sumei de 350 mii lei, reprezentând lucrări de amenajare prin balastare și bordurare, în baza unui proces verbal de recepție într-o singură etapă, întocmit formal, de către comisia de recepție desemnată de instituție.

UATM Roman a acordat în anul 2016, prin Direcția de Asistență Socială tichete sociale și ajutoare de încălzire pe lemne, în valoare de 61 mii lei, unor persoane decedate sau unor persoane care au realizat venituri nete din pensii ce depășesc pragul de 750 lei/lună/membru de familie, stabilit prin HCL nr. 24/02.03.2016.

Alte abateri privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale au fost constatate la UATJ Neamț, UATM Piatra Neamț, UATM Roman, UATC Agapia, UATC Bicazu Ardelean, UATC Farcașa, UATC Grințieș, UATC Păstrăveni, UATC Poienari, UATC Războieni, UATC Săvinești, UATC Timișești.

Exemplificăm în acest sens:

UATM Roman, prin 3 ordonatori de credite terțari, a efectuat cheltuieli nedeterminate de autorizările conținute de legi speciale, cu activitatea de control intern/ managerial, în valoare de 59 mii lei.

La UATC Păstrăveni s-a constatat imobilizarea valorii unei stații de epurare pe o perioadă de 7 luni, fără a se executa, în această perioadă, lucrările pentru punerea în funcțiune a utilajului. Pentru nerespectarea graficului de execuție a lucrării și imobilizarea fondurilor publice au fost calculate majorări de întârziere în valoare de 70 mii lei.

UATC Păstrăveni a decontat situații de lucrări, în valoare de 212 mii lei, aferente unor note de comandă suplimentare pentru care la momentul decontării nu exista act adițional încheiat

UATC Poienari a achiziționat o stație de epurare în avans cu 20 luni, față de graficul de finanțare și de execuție a lucrării, acțiune ce a atras după sine, costuri majorate cu suma de 53 mii lei, reprezentând diferența de cotă de TVA aplicată la valoarea utilajului. Au fost calculate majorări de întârziere în sumă de 13 mii lei.

✚ Nerespectarea prevederilor legale privind calcularea, evidențierea și virarea la bugetul de stat a sumelor datorate de instituțiile publice pentru neangajarea de persoane cu handicap s-a constatat la UATC Vînători, valoarea abaterii fiind de 23 mii lei.

✚ Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune.

Abaterile constatate au fost determinate de nerespectarea de către managementul unităților administrativ-teritoriale a prevederilor legale referitoare la administrarea bunurilor proprietate publică sau privată și neurmărirea respectării clauzelor contractuale de către concesionari/chiriași. Astfel, la UATC Icușești s-a constatat că, nu au fost calculate și înregistrate în contabilitate la data de 31.12.2016 venituri din concesiuni și majorări de întârziere aferente debitelor neîncasate la termen, în sumă de 166 mii lei.

✚ Abaterile consemnate la cheltuieli de capital, vizează aspectele deficitare privind activitatea de achiziții publice de servicii și lucrări de investiții.

Au fost identificate un număr de 120 abateri în sumă totală de 7.674 mii lei, din care 77 abateri reprezintă plăți nelegale efectuate din fonduri publice, inclusiv dobânzi și foloase nerealizate, în cuantum de 6.436 mii lei. Au fost identificate de asemenea un număr de 43 nereguli financiar contabile în sumă de 1.238 mii lei.

Abaterile constatate au fost determinate de: neidentificarea și/sau neevaluarea potențialelor riscuri implicate în derularea procedurii de achiziție publică, generate de constrângeri de timp și/sau de natură tehnică; nerespectarea regulilor de estimare a valorii contractelor și de selectare a procedurii de atribuire a contractului de achiziție; neluarea măsurilor prevăzute de lege de constituire a garanției de bună execuție pentru lucrările executate, precum și a garanției pentru aplicabilitatea proiectelor de investiții; nejustificarea până la sfârșitul anului a avansurilor acordate furnizorilor; efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită; neluarea măsurilor prevăzute de lege de constituire a garanției de bună execuție pentru lucrările executate, precum și a garanției pentru aplicabilitatea proiectelor de investiții; efectuarea de cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat.

În acest sens exemplificăm:

Referitor la planificarea achizițiilor publice

UATM Piatra Neamț, prin nerespectarea tuturor regulilor de estimare a valorii contractelor de prestări servicii de dirigenție de șantier și de selectare a procedurii de atribuire, a angajat cheltuielile aferente acestor achiziții directe, în baza unor "comenzi ferme" către un operator economic, documente în al căror conținut nu au fost inserate clauze privind modul de realizare a serviciilor, obligațiile părților, răspunderea prestatorului sau termene de execuție. Valoarea erorii a fost stabilită la 54 mii lei.

Referitor la executarea contractelor de achiziții publice
UATJ Neamț (1.080 mii lei)

Entitatea a primit prin HG nr.468/06.07.2016 sume din fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2016, pentru unele unități administrativ teritoriale afectate de calamități naturale produse de inundații. S-a constatat faptul că suma de 1.080 mii lei a rămas neutilizată la finalizarea contractelor și, conform prevederilor art.25 din OUG nr.99/15.12.2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, nu a fost restituită la bugetul de stat.

UATM Piatra Neamț (800 mii lei)

Eroarea constă în plata unor cantități de lucrări supraevaluate prin calcule eronate înscrise în antemăsurătoarea din proiectul tehnic, nesesizate de către executant și preluate în situațiile de lucrări; plata unor cantități de lucrări neexecutate de asfaltare a unor drumuri. Aceste erori au determinat auditorii să recalculeze situațiile de lucrări reprezentând modernizarea drumului doar pentru suprafața executată complet din punct de vedere tehnologic.

UATC Țibucani (1.057 mii lei)

Entitatea a acceptat și decontat Situații de lucrări aferente obiectivului de investiții „alimentare cu apă a comunei” care cuprindeau un număr de 19.918 ore funcționare motopompă pentru epuizarea mecanică a apei în teren cu infiltrații puternice, în vederea montării conductelor de distribuție în lungime de 15.490 m, rezultând un număr de 1660 zile de funcționare, în condițiile în care în propunerea tehnică lucrările de execuție au fost prevăzute a se realiza într-un termen de 130 zile.

UATC Podoleni (829 mii lei)

Entitatea nu a respectat obligația de a stabili clasamentul ofertelor prin ordonarea crescătoare a prețurilor. Oferta declarată câștigătoare nu a fost cea cu prețul cel mai scăzut, având drept consecință nerespectarea criteriului de atribuire stabilit prin documentația ce a stat la baza încheierii contractului de achiziție publică. Prin contractarea lucrării la prețul cel mai mare ofertat au fost angajate credite și efectuate cheltuieli fără bază legală în sumă de 747 mii lei, la care s-au calculat majorări de întârziere (beneficii nerealizate) în sumă de 82 mii lei.

UATC Icușești (978 mii lei)

Entitatea în perioada 2010-2017, a avansat sume din bugetul local, pe care executantul lucrării nu le-a justificat integral. Entitatea nu a avut în vedere prevederile art. 6, alin.(1) și (2) și art.7, alin. (1) din H.G. nr. 264/ 2003 care obligă: „(1) *La efectuarea plăților pentru lucrările executate, serviciile prestate și bunurile livrate, avansurile acordate vor fi deduse din sumele datorate. Nu se admit plăți efective decât după deducerea integrală a avansului.*” Plata unor sume cu titlul de avans, în perioada 2010-2016, fără depunerea la instituție a unei scrisori de garanție bancară și fără ca sumele să fie justificate până la finele fiecărui an bugetar prin lucrări executate, reprezintă imobilizarea fondurilor bugetului local. Au fost calculate majorări de întârziere în sumă de 576 mii lei.

Totodată, entitatea a plătit suma de 402 mii lei reprezentând plata unor cantități de lucrări la prețuri majorate nejustificat, comparativ cu oferta depusă în baza căreia a fost atribuit contractul de lucrări.

f) Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă.

Abateri privind constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă au fost constatate la UATC Bicazu Ardelean în valoare de 63 mii lei. Entitatea a plătit, în anul 2016, cantități de deșeuri menajere colectate de 336 tone, la două tarife diferite pentru același tip de servicii si produse, respectiv deșeuri colectate din eurocontainere la tariful de 66 lei/mc și deșeuri aferente prestării serviciilor publice de salubritate de către persoane fizice, juridice si instituții publice de pe raza comunei la tariful nejustificat de 140 lei/mc. Prin majorarea nejustificată a tarifului cu 74 lei/mc gunoi colectat (inclusiv tva), entitatea a efectuat cheltuieli supraevaluate în valoare totală de 63 mii lei.

Informații în legătură cu aplicarea de amenzi contravenționale și de sesizare a organelor de urmărire penală

Au fost întocmite: un Proces-verbal de contravenție pentru abateri de la dispozițiile Legii privind finanțele publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare (UATC Horia (3 mii lei)) și două procese verbale de contravenție pentru abaterile de la dispozițiile Legii nr.98/ 2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare (UATJ Neamț (20 mii lei) și UATM Piatra Neamț (15 mii lei), ultima fiind achitată în perioada imediată controlului.

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în rapoartele de audit nu a fost constatată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, prin urmare nu au fost propuneri de sesizare a organelor în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Scurte considerații cu privire la punctul de vedere al entităților verificate în ceea ce privește abaterile și deficiențele consemnate în actele de control/audit.

Rezultatele acțiunilor de audit și control desfășurate de Camera de Conturi Neamț au fost aduse la cunoștința managementului entităților atât pe parcursul acțiunilor cât și cu ocazia concilierilor, dar în foarte puține cazuri acestea au dat curs solicitărilor de remediere în timpul acțiunilor a abaterilor constatate. Deși cu ocazia concilierilor, majoritatea conducerilor entităților au fost de acord cu constatările privind încălcarea dispozițiilor legale, ulterior au contestat măsurile dispuse prin decizii, existând situații de contestare inclusiv a măsurilor care nu aveau consecințe financiare, fără însă a se aduce argumente temeinice și pertinente, contestațiile de cele mai multe ori bazându-se pe formulări generale, fără susținerea acestora cu documente.

IV. Concluzii și recomandări

Concluziile care s-au desprins în urma misiunilor de control/audit financiar derulate în anul 2017, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, pot fi sintetizate astfel:

Se menține un management ineficient și uneori chiar incorect al fondurilor publice, deciziile luate la nivelul autorităților publice locale nefiind întotdeauna bazate pe interesele reale ale comunităților pe care le reprezintă. Se remarcă totodată aportul scăzut al consiliilor locale pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate semnalate prin rapoartele de audit întocmite.

Chiar dacă rapoartele și deciziile sunt transmise consiliilor locale, conținând măsurile de remediere/înlăturare a abaterilor și, ulterior, cazurile de neducere la îndeplinire a acestor măsuri sunt comunicate și consiliilor locale, consilierii locali nu se implică în mod activ în remedierea situațiilor desprinse din rapoartele și deciziile camerei de conturi.

Multe dintre abateri sunt cauzate de necunoașterea sau interpretarea eronată a reglementărilor legale atât la nivelul organelor deliberative, cât și al celor executive și al personalului angajat în cadrul unităților administrativ-teritoriale.

Practic, se observă o discrepanță tot mai mare între cerințele din ce în ce mai complexe de la nivelul administrației locale, ca urmare a creșterii autonomiei locale, a evoluției societății în ansamblul ei, față de resursele materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun aceste comunități.

Aceste abateri și nereguli consemnate în actele întocmite cu ocazia verificărilor efectuate scot în evidență:

- disfuncționalități în organizarea și exercitarea controlului intern/managerial și auditului public intern;
- superficialitatea factorilor de decizie privind activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- un management defectuos asupra utilizării fondurilor publice, precum și necunoașterea sau insuficienta cunoaștere de către ordonatorii de credite și conducerile operatorilor economici a procedurilor privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice locale;
- disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților cauzate de lipsa de finanțare sau de elaborarea de bugete nerealiste, fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu certe;

- politici neperformante de recrutare, pregătire profesională și evaluare a personalului, care nu asigură eficiență și performanță în exercitarea atribuțiilor.

Recomandări formulate:

Pentru înlăturarea neregulilor și abaterilor din activitatea financiară și fiscală a entităților auditate, precum și pentru recuperarea prejudiciilor cauzate acestora, Camera de Conturi Neamț a recomandat conducerii acestor entități întreprinderea de măsuri concrete în vederea remedierii acestora care, prezentate sintetic, se referă la următoarele:

- fundamentarea bugetului inițial și a modificărilor aduse pe parcursul exercițiului bugetar pe cele două secțiuni (secțiunea de funcționare și secțiunea de dezvoltare), având la bază inventarierea și estimarea corectă și reală a veniturilor posibile de realizat, în paralel cu stabilirea cheltuielilor având în vedere principiul bunei gestiuni financiare;

- constituirea fondului de rezervă bugetară, în limitele prevăzute de art.36 din Legea finanțelor publice locale nr.273/2006;

- reflectarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare derulate, în funcție de conținutul economic al acestora și cu respectarea principiilor și regulilor contabilității de angajament, aspect care va conduce implicit la întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu reglementările și principiile contabile aplicabile, cu respectarea structurii și conținutului prevăzut de reglementările emise de Ministerul Finanțelor Publice;

- elaborarea sistemului de control intern, în special a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, pornind de la necesitățile identificate la nivelul entităților și de la condițiile concrete în care se desfășoară activitatea, privind atât activitățile procedurale, cât și structura organizatorică, fluxul informațiilor, politicile de comunicare, circuitul documentelor etc., pentru ca aceste proceduri să fie clare, concise, implementabile, astfel încât să constituie un instrument de lucru util în cadrul entităților;

- stabilirea corectă și reală a veniturilor proprii ale bugetelor locale, atât a celor fiscale de natura impozitelor și taxelor locale cât și a celor nefiscale provenind din venituri de natura redevențelor, chirii, amenzi, dividende etc., în cuantumul și la termenele prevăzute în prevederile legale cât și în contractele de concesiune sau închiriere.

- creșterea gradului de colectare a veniturilor proprii prin identificarea tuturor surselor de venit, întreprinderea măsurilor specifice pentru încasarea acestora, inclusiv a măsurilor de executare silită, pentru a se evita prescrierea dreptului la acțiune;

- inventarierea elementelor de activ, datorii și capitaluri proprii cu respectarea prevederilor legale, acordând atenție cuvenită confirmării disponibilităților la trezorerie și la terțe instituții bancare, confirmarea soldurilor conturilor de creanțe și datorii, inventarierea bunurilor aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale în vederea cunoașterii situației reale a patrimoniului public, asigurarea integrității patrimoniului;

- realizarea cheltuielilor publice cu respectarea condițiilor de legalitate și în conformitate cu principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice alocate pentru finanțarea acestora;

- fundamentarea corectă a cheltuielilor bugetare prin elaborarea de politici publice coerente în fiecare domeniu, având în vedere necesitățile stricte și prioritățile funcționării normale a autorităților publice locale, prin previzionarea impactului bugetar, cât și prin asigurarea unei monitorizări constante a efectuării plăților pe parcursul execuției bugetare;

- stabilirea prejudiciului integral cauzat entităților prin acceptarea la plată a unor cheltuieli neconforme cu legislația aplicabilă domeniului respectiv sau a unor lucrări neexecutate și întreprinderea măsurilor legale pentru recuperarea integrală a acestuia;

- prezentarea în ședințele publice ale autorităților deliberative a abaterilor de la legalitate și regularitate consemnate de către auditorii publici externi în actele de audit/control încheiate, analiza cauzelor și luarea măsurilor pentru eliminarea acestora în scopul reducerii frecvenței acestor nereguli în viitor, precum și creșterea gradului de conformare al autorităților publice locale la măsurile stabilite de către Camera de Conturi Neamț.